ՀՀ ԿԳՄՍ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՍԻՍԻԱՆԻ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ « ՌԱԶՄԱՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿ»

ԱՌԱՐԿԱ՝ ՆԶՊ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Գ.ԱԴՈՆՑ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՍԻՍԻԱՆԻ Հ.4 ՀԻՄՆԱԿԱՆ

ՂԵԿԱՎԱՐ՝ Հ.ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ներածություն - - -

Հայրենիքներն ապրում են

հայրենասիրությամբ,կործանվում դրա

պակասի պատճառով:

Հայրենապաշտական դաստիարակություն.

ահա՛ մեր փրկության խարիսխը:

Ներածություն

Երիտասարդ սերնդի հայրենասիրական դաստիարակությունը ներկայիս հրատապ խնդիրներից մեկն է: Դա բարոյական եւ հայրենասիրական կրթություն է, որը ամբողջ հանրային գիտակցության հիմնական բաղադրիչն է, որտեղ յուրաքանչյուր պետության կենսունակության հիմքը հիմնված է: Հայրենասիրական բնույթի զգացմունքները դրված են ողջ կյանքի եւ մարդկության առկայության վրա `որոշակի սոցիալ-մշակութային միջավայրի ազդեցության ներքո: Երեխաների դաստիարակությունը պետք է իրականացվի անընդհատ, դասարանում, գործողություններում, նույնիսկ խաղի մեջ եւ տանը: Մանկավարժական աշխատանքը կառուցված է այնպես, որ անցնում է սրտով, բառացիորեն մանկապարտեզի յուրաքանչյուր աշակերտ: Հայրենիքի հանդեպ նախադպրոցական սերը սկսվում է նրա մոտ իրեն վերաբերմունքի ձեւավորմամբ `մայրիկի, հայրիկի, պապի, տատիկի հետ, իր տանը սիրով, այն փողոցը, որտեղ նա ապրում է: «Հայրենասիրությունը կարելի է ձևակերպել որպես հասարակական կյանքի և պետության բոլոր ոլորտներին բնորոշ առավել նշանակալի, անգերազանցելի արժեքների համակարգ, ինչը հանդիսանում է անձի կարևորագույն հոգևոր սեփականությունն ու բնութագրում է նրա զարգացման բարձրագույն մակարդակը և դրսևորվում ինքնիրացման ակտիվ գործընթացում՝ ի շահ հայրենիքի բարօրության»:

Ժամանակի մարտահրավերներին համարժեք պատասխան տալու համար, պետությունն առաջին հերթին պետք է հենվի լավ կրթության վրա, քանի որ վերջինս՝ օժտված ներքին ազատությամբ, մեծահոգությամբ, անձնվիրությամբ, հայրենասիրությամբ ու բարոյական արժեքներով, պետք է ձևավորի ստեղծագործող անհատ: Անժխտելի է, որ հայրենասիրությունը հանդիսանում է ազգի, ժողովրդի, հասարակության, պետության, սոցիալական հանրույթի, անհատի գոյատևման անբաժանելի բաղադրիչը, իսկ հասարակության և պետության դիալեկտիկական գոյատևումն անհնար է պատկերացնել առանց այդ իսկ կառույցների միասնության, ամբողջականության, դինամիկ ու բարեհաջող զարգացման կարևորագույն պայման հայրենասիրության: Հայրենասիրությունը հայ ժողովրդի համար ունի իր ինքնատիպ առանձնահատկությունները՝ պայմանավորված ազգային էթնիկական անկրկնելի պատմական զարգացմամբ, հոգևոր ու նյութական մշակույթով, աշխարհաքաղաքական ու բնապատմական զարգացումներով պայմանավորված կյանքի ընթացքով, հայ էթնոսի արիական, աշխարհաստեղծ մենթալիտետով, ազգային ինքնագիտակցությամբ, ի վերուստ տրված հարատևման անհրաժեշտությամբ: Հայրենասիրության օբյեկտը միանշանակ թանձրացված

Հայրենիքն է իր ամբողջ էությամբ ու բովանդակությամբ: Հայրենասիրության սուբյեկտի դերում հանդես են գալիս սոցիալական կառույցները՝ անձը, սոցիալական հանրույթը, դասակարգը, ազգը և այլն:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության կրթական հիմնական խնդիրները

Հայրենասիրությունը մարդկային
Առաքինությունների
Թագն ու պսակն է
Գարեգին Նժդեհ

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության առաջին քայլերն անհրաժեշտ է սկսել դեռևս նախադպրոցական տարիներին, իսկ առա վել գիտակցված և կայուն գի - տելիքներ պետք է տան դպրոցը և բուհը:

Նախնական զինվորական պատրաստության և անվտանգ կենսագործունեության առարկայի ու ռազմահայրենասիրական դաստիարակության նպատակն է պատրաստել Հայրենիքը պաշտպանելու պատրաստ, բազմակողմանի զարգացած պատանիներ, հնարավորություն ընձեռել պատանիներին բանակ զորակոչվելուց հետո կարճ ժամանակում տիրապետել ժամանակակից զենքին ու ռազմական տեխնիկային:

Նախնական զինվորական պատրաստության և անվտանգ կենսագործունեության առարկայի ծրագիրը մշակվել է առարկայական չափորոշիչներին համապատասխան:

Ծրագրի առանձին բաժինները՝ լինելով իրարից բավականին անկախ, ուսուցման ընթացքում թույլ են տալիս կատարել թեմաների ուսուցման հերթականության փոփոխություններ՝ կախված տվյալ դպրոցի ուսումնական բազայի վիճակից, դպրոցի տեղակայման վայրից՝ քաղաքում, թե գյուղում, լեռնային, թե հարթավայրային շրջանում, շեֆ զորամասի հեռավորությունից, օրվա և տարվա եղանակից:

Սակայն, առարկայի բաժինները լինելով իրարից անկախ, նրանց ուսուցման վերջնական արդյունքում սովորողների մեջ ձևավորում են ապագա զինվորի համար անհրաժեշտ ռազմագիտական նվազագույն գիտելիքներ, բարոյահոգեբանական հատկանիշներ, կամային հատկություններ, հայրենիքին ծառայելու ցանկություն: Նշված արժեքային համակարգի ձևավորման համար յուրաքանչյուր թեմայում նշված

են կրթական հիմնական խնդիրները /նպատակը/, սովորողների համար ակնկալվող գիտելիքները, կարողություններն ու հմտությունները։

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության ուսուցման մեթոդները

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության նյութի վերլուծության ժամանակ օգտագործում ենք ուսուցման տարբեր մեթոդներ, մասնավորապես՝ բանավոր շարադրանք, զրույց, վարժություններ /մարզումներ/, ինքնուրույն աշխատանք:

Բանավոր շարադրանք

ա/ Դասախոսությունը շարադրվող նյութի գիտա-տեսական վերլուծության ծավալուն հաղորդումն է: Դասախոսության հիմնական նպատակն է օգնել սովորողներին, նրանց հետագա ստեղծագործական աշխատանքին: Դասախոսության մեջ շարադրվում են թեմայի առավել բարդ դրույթները, վերլուծվում են գրական աղբյուրները, տրվում են խորհուրդներ հետագայում նպատակասլաց թեմայի հետ աշխատելու համար: Դասախոսություններում լայնորեն կիրառվում են ընդհանրացումներ, նկարագրութ - յուններ, օրինակներ, փաստերի վերլուծություններ:

բ/ Բացատրությունները դրանք երևույթների իմաստնե իբացահայտումն են: Դրանցում մեծ տեղ ունեն ապացույցները, հետևությունները, դատողությունները: Բացատրություններն ուղեկցվում են սպառազինության ու տեխնիկայի ցուցադրմամբ, դիդակտիկ պարագաների, գործողությունների ու հնարքների ցուցադրմամբ:

գ/ Պատմումը ուսումնական նյութի կարճ ու պատկերավոր շարադրումն է, առավելապես փաստացի տվյալների հիման վրա: Պատմելու ընթացքում կիրառվում են նկարագրության, դատողությունների, եզրահանգումների ձևերը: Սովորաբար տևողությունները լինում է 20-30 րոպեից ոչ ավել, ուղեկցվում է բացատրություններով, դիդակտիկ նյութերի ցուցադրումով:

Զրույցը սովորողներին նոր գիտելիքներով հարստացնելու պարզ ու մատչելի մեթոդներից է: Այն հնարավորություն է ընձեռնում ուսումնական նյութի քննարկման համար, թույլ է տալիս ստուգել նախկինում ձեռք բերած գիտելիքները, դրանք սիստեմավորել և խորացնել: Ուսուցման նպատակից կախված զրույցը կարող է լինել ծավալուն, ստուգողական, նոր գիտելիքների հաղորդման: Այն պետք է նախօրոք նախապատրաստել, որոշել նպատակը, խնդիրները բովանդակությունը:

Վարժությունները /մարզումներ/ գիտակցաբար, աստիճանաբար դժվարացող որոշակի գործողությունների, հնարքների կրկնությունն է, սովորողների մոտ հմտություններ և ունակություններ ձեռք բերելու նպատակով: Վարժություններ կատարելիս սովորողները ձեռք են բերում գործնական ունակություններ զենքի, սապառազինության, մարտական տեխնիկայի հետ վերաբերվելու:

Գործնական աշխատանքը տեխնիկայի, սպառազինության, զենքի հետ վարվելու, սպասարկելու, խնամելու և պահպանելու կոնկրետ և կարևոր աշխատանք է: Ինքնուրույն աշխատանքը ուղեկցվումէհրահանգների, ուղեցույցների, տեղեկատու գրականության կրկնությամբ: Ինքնուրույն աշխատանքի արդյունավետությունը մեծ չափով կախված է զինղեկի կողմից այն նախապատրաստելու մակարդակից, դրված խնդիրների ծավալից և նրա կողմից իրականացվող հսկողությունից: Գործնականում

ավելի հաճախ օգտագործվում են ուսուցման մեթոդները զուգորդված, որի ժամանակ կիրառվում են մի քանի մեթոդներ:

Աշխարհաքաղաքական ժամանակակից զարգացումների ֆոնին, էթնիկական ու կրոնական, միջազգային ահաբեկչության սպառնալիքների պայմաններում առաջնային դերակատարում է ստանձնում հայրենասիրության էությունն ու բնույթը, ըստ այդմ, կկարողանանք մեկնաբանել ռազմահայրենասիրական դաստիարակության նշանակությունը: Բնականաբար, տրամաբանական կլինի գիտականորեն հիմնավորված ձևերի ու միջոցների ընտրությունը: …Բարոյական գիտակցության դրսևորման զգայական աստիճանի արտացոլման ձևերից մեկն է հասարակական ապրումների զգացմունքների խումբը:

Վերջինիս էությունը արտացոլող արժեքներից է նաև հայրենասիրությունը: Այն՝որպես կատեգորիա, արտացոլում է հասարակությունում տիրող, ինչպես նաև ազգային հոգևոր բարոյական մթնոլորտը: Անժխտելի է , որ հայրենասիությունը հանդիսանում է ազգի, ժողովրդի, հասարակության, պետության, սոցիալական հանրույթի, անհատի գոյատևման անբաժանելի բաղադրիչը, իսկ հասարակության և պետության դիաելեկտիկական գոյատևումն անհնար է պատկերացնել առանց այդ իսկ կառույցների միասնության, ամբողջականության, դինամիկ ու բարեհաջող զարգացման կարևորագույն պայման հայրենասիության : Վերջինս բնութագրվում է որպես բարդ, բովանդակային առումով բազմաբաղադրիչ երևույթ, որն ունի զարգացման տարբեր փուլեր և մակարդակներ:Դրսևորումներ, որոնք ակնառու են դառնում հասարակական կյանքի բոլոր կարևորագույն ոլորտներում ու ամենատարբեր ձևերով:

Հայերենասիրությունը հայ ժողովրդի համար ունի իր ինքնատիպ առանձնահատկությունները պայմանավորված ազգային էթնիկական անկրկնելի պատմական զարգացմամբ, հոգևոր ու նյութական մշակույթով, աշխարհաքաղաքական ու բնապատմական զարգացումներով պայմանավորված կյանքի ընթացքով, հայ էթնոսի արիական, աշխարհաստեղծ մենթալիտետով, ազգային ինքնագիտակցությամբ, ի վերուստ տրված հարատևման անհրաժեշտությամբ: Հայրենասիրության դրսևորման բարձր մակարդակի հասնելն ու դրա պահպանելը բավականին բարդ ու շատ աշխատատար գործընթացներով խնդիր է: Ելնելով շարադրվածից՝ փորձենք հասկանալ հայրենասիրության տեղն ու դերը, դրա էությունը անհատի, հասարակության ու պետության կյանքում:

Այստեղ փորձենք պարզաբանել մի քանի ելակետային դրույթներ: Հայրենասիրությունը ձևավորվում և զարգանում է որպես հոգևորբարոյականի հաստատմամբ առավել սոցիալիզացված զգացմունք, Հայրենասիրությունը՝ որպես իր բնույթով խորապես սոցիալական երևութ, իրենից ներկայացնում է ոչ միայն հասարակական կյանքի որոշակի կողմ, այլ դրա գոյության և զարգացման էական աղբյուր, Հայրենասիրության առաջնահերթ սուբյեկտ է հանդիսանում անհատը, ում գերակա սոցիալ բարոյական խնդիրն է իր հայրենիքին, պատմական մշակութային, ազգային և հոգևոր պատկանելիության գիտակցումը՝ որպես կյանքի իմաստն ու բովանդակությունը որոշող բարձրագույն սկզբունք. Հայրենասիրության իմաստը դրա

հոգևոր արժեքայնության մեջ է: Այն որպես վեհ զգացմունք, անփոխարինելի արժեք է, անսպառ աղբյուր:

Շարադրվածի յուրատեսակ թանձրացումն է Նժդեհի իմաստասիրական ըմբռնումն առ այն, որ <Այո՛, հայրենիքը՝ ընդհանուր աստվածություն, հայրենասիրություն, կրոն է>: Հայրենասիրությունը կարելի է ձևակերպել որպես հասարկական կյանքի և պետության բոլոր ոլորտներին բնորոշ առավել նշանակալի, անգերազանցելի արժեքների համակարգ, ինչը հանդիսանում է անձի կարևորագույն հոգևոր սեփականություն ու բնութագրում է նրա զարգացման բարձրագույն մակարդակը և դրսևորվում է իքնառեալիզացման ակտիվ գործընթացում ի շահ հայրենիքի բարօրության : Անտարակույս, հայրենասիությունը որոշակի առումով հանդես է գալիս որպես հասարակական ու պետական վերնաշենքի ինքնատիպ հիմք, գաղափարական հենարան:Այստեղից էլ այն համոզմունքը,որ հայրենասիրությունը չի կարող վերացական կերպով հանդես գալ, այսինքն լինել օբեյկտից ու սուբեյկտից դուրս:

Արցախյան պատերազմի հերոսների, ռազմական մարտերի մասին ականատեսների վկայություն հիշողություններ. սովորողները ճանաչում են արցախյան պատերազմի հերոսներին, ծանոթանում են ռազմական մարտերի մասնակիցների վերապրած հիշողություններին, էքսկուրսիաների, արշավների իրականացում. երեխաները ճանաչում են հայրենի բնաշխարհը, սիրում հայրենի հողը, մասնակցություն ազգային տոներին. սովորողները ճանաչում են ազգային տոները, անձամբ մասնակցում տոնակատարություններին, զրույց, դասախոսություն, բանավեճ. աշակերտները փոխանակում են հայրենասիրական գաղափարներ,հարստացնում են հայրենիքի մասին ունեցած գիտելիքները, բանավեճի արդյունքում կատարում եզրահանգումներ, արցախյան թեմաներով կինոդիտում. փաստավավերագրական ֆիլմերի օգնությամբ աշակերտները ծանոթանում են պատմական փաստերին, հայրենասիրական թեմաներով ցերեկույթներ, վիկտորինաներ. սովորողներն անձամբ մասնակցում են միջոցառումների կազմակերպմանն ու ներկայացմանը. ապահովվում է առողջ մրցակցություն:

Սովորողի հայրենասիրական դաստիարակության առաջին փուլում կարևորվում է աշակերտների՝ հայրենիքի մասին ունեցած պատկերացումների ձևավորումն ու ամբողջացումը: Փոքրածավալ նյութերի ընթերցման ճանապարհով խնդիր է դրվում սովորողների մեջ ձևավորել հայեցի դաստիարակություն, ազգային հոգեկերտվածք՝ նպաստելով երեխայի ինքնաճանաչմանն ու ինքնադրսևորմանը, և ամենևին էլ պատահական չէ, որ կրտսեր դպրոցում աշակերտի հայրենասիրական պատկերացումների ստեղծումը խարսխվում է հայրենիքի նվաճումների հանդեպ աշակերտի հպարտության գիտակցման վրա, որը դառնում է հայրենասիրության հիմքը:

Հանրակրթության 2-րդ աստիճանում հիմնական դպրոցի սովորողների հայրենասիրական մտածողության զարգացման համար ի նպաստ են դրվում ուսումնական տարբեր բնագավառների ընձեռած հնարավորությունները: Գրականությունը և պատմությունը կյանքի դասեր են ուսուցանում սովորողներին, զարգացնում նրանց ստեղծագործական, վերլուծական ակտիվությունը և

դաստիարակում ինքնատիպ անհատականություններ: Իսկ մյուս ուսումնական առարկաները (<ՆԶՊ և անվտանգ կենսագործունեություն>, <Աշխարհագրություն>, ՏՀՏ և այլն) ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման համատեքստում հարուստ նյութ են տալիս ինտեգրված դասեր անցկացնելու համար: «ՀՀ Ազգային անվտանգության ռազմավարությամբ» սահմանված է, որ «Հասարակության և անհատի բարոյահոգեբանական և հայրենասիրական դաստիարակությունը պետք է սկսվի ընտանիքում և շարունակվի կրթության բոլոր մակարդակներում»: Որպես օրենսդրական հիմք՝ «Պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին կետի 16-րդ ենթակետը սահմանում է, որ Հայաստանի Հարապետության պաշտպանության կազմակերպումը ներառում է «հայրենասիրական դաստիարակության ապահովումը, ռազմամարզական բնույթի միջոցառումների կազմակերպմամբ բնակչության շրջանում առողջ ապրելակերպի խթանումը»:

Պետության դեմ ուղղված մարտահրավերներն ու սպառնալիքները առաջադրել են հանրության համախմբման, միասնական դաշտի ձևավորման կենսական խնդիր, որի լուծումն անհնար է առանց հայրենասիրական գաղափարաբանության՝ քաղաքացիներին իրար հոգեպես ու գիտակցորեն շաղկապող, նրանց ավանդական նկարագրից բխող նպատակները, վարքը և գործունեությունը սահմանող գաղափարների ու արժեքների համակարգի: Որպես արժեք՝ հայրենասիրությունը բազմաբովանդակ է՝ հասարակական ապրումների խմբում բարոյական գիտակցության դրսևորման զգայական աստիճանի արտացոլման ձևերից մեկը: Որպես կարգախումբ՝ այն արտացոլում է հասարակության մեջ տիրող, ինչպես նաև ազգային-էթնիկական հոգևոր-բարոյական մթնոլորտը: Անժխտելի է, որ հայրենասիրությունը ազգի, ժողովրդի, հասարակության, պետության, հանրության, անհատի գոյատևման անբաժանելի բաղադրիչն է, իսկ հասարակության և պետության դիալեկտիկական գոյատևումն անհնար է պատկերացնել առանց այդ կառույցների միասնության:

Հայրենասիրությունը հայ ժողովրդի համար ունի իր ինքնատիպ առանձնահատկությունները՝ պայմանավորված ազգային-էթնիկական անկրկնելի պատմական զարգացմամբ, հոգևոր ու նյութական մշակույթով, աշխարհաքաղաքական ու բնապատմական զարգացումներով ուղղորդվող կյանքի ընթացքով, հայ էթնոսի արիական, աշխարհաստեղծ մտածելակերպով, ազգային ինքնագիտակցությամբ, հարատևման ի վերուստ տրված հրամայականով: Հայրենասիրության բարձր մակարդակի դրսևորման հասնելն ու պահպանելը բավական բարդ ու աշխատատար գործընթացների առնչվող խնդիր է: Ելնելով շարադրվածից՝ փորձենք հասկանալ հայրենասիրական դաստիարակության և հայրենասիրության էությունը, տեղն ու դերը անհատի, հասարակության ու պետության կյանքում. Հայրենասիրական դաստիարակությունը պետական իշխանության մարմինների, հասարակական կառույցների նպատակամղված և համակարգված գործունեությունն է՝ ուղղված քաղաքացիների շրջանում բարձր հայրենասիրության ինքնագիտակցմանը, Հայրենիքին հավատարմության զգացումի ձևավորման և Հայրենիքի պաշտպանության քաղաքացիական ու սահմանադրական

պարտքի կատարման պատրաստակամության գիտակցմանը: Հայրենասիրությունը ձևավորվում և զարգանում է որպես հոգևոր-բարոյականի հաստատմամբ առավել սոցիալականացված զգացմունք: Այն՝ որպես իր բնույթով խորապես սոցիալական երևույթ, ոչ միայն հասարակական կյանքի որոշակի կողմ է, այլև դրա գոյության և զարգացման էական աղբյուր: Հայրենասիրության առաջնահերթ սուբյեկտը անհատն է, որի գերակա սոցիալ-բարոյական խնդիրն է իր հայրենիքին պատմական, մշակութային, ազգային և հոգևոր պատկանելության գիտակցումը՝ որպես կյանքի իմաստն ու բովանդակությունը որոշող բարձրագույն սկզբունք: Հայրենասիրության իմաստը հոգևոր արժեքայնության մեջ է: Այն՝ որպես վեհ զգացմունք, անփոխարինելի արժեք է, անսպառ աղբյուր:

Ընդհանրացնելով այս մտքերը՝ կարող ենք ասել, որ հայրենասիրությունը հասարակական կյանքի և պետության բոլոր ոլորտներին բնորոշ առավել նշանակալի, անգերազանցելի արժեքների մի համակարգ է, որը անձի կարևորագույն հոգևոր սեփականությունն է ու բնութագրում է նրա զարգացման բարձրագույն մակարդակը՝ դրսևորվելով ինքնահիրացման ակտիվ գործընթացում, որ ծավալվում է ի շահ Հայրենիքի բարօրության:

Փորձառության հետազոտում /գիտելիք, հմտություն, արժեք/

Հայրենասիրության օբեյկտը միանշանակ թանձրացված հայրենիքն է իր ամբողջ էությամբ ու բովանդակությամբ : Հայրենասիրության սուբյեկտի դերում հանդես են գալիս սոցիալական կառույցները՝ անձը, սոցիալական հանրույթը , դասակարգը, ազգը և այլն: Այստեղ երևան է գալիս հայրենասիրությունն ու սուբեյկտը մեկ հարթության բերող և իրար շաղկապող գործառույթի անհրաժեշտությունը հայրենասիրական,մասնավորապես՝ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն անվամբ:

Ժամանակակից հասարակության մեջ երիտասարդության հայրենասիրական դստիարակությունն առանձնակի կարևորություն է ձեռք բերում մի քանի պատճառներով բարձրանում է նոր սերնդի տեղեկացվածության մակարդակը,ժողովրդավարացման գործընթացները և քաղաքական կյանքում բազմակուսակցական համակարգի գոյությունը որոշակի դժվարություններ են

ստեղծում՝ ըմբռնելու հայրենասիրության էությունը: Անհրաժեշտություն է առաջանում երիտասարդության հայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացնել որակապես նոր մակարդակով: Աճող սերնդի դաստիարակության գործում հանրակրթական դպրոցն առաջատար դեր է խաղում, ահա թե ինչու մանկավարժական կադրերի պատրաստման և կատարելագործման հարցերը ներկայումս առանձնակի հրատապություն են ձեռք բերում ։Ժամանակակից ուսուցիչն ներկայացվող սոցիալական պատվերը ուսումնադաստիարակչական գործընթացը որակապես նոր մակարդակի բարձրացնելն է ։ Սակայն ուսուցիչների նախապատրաստումը հարկ եղած չափով չի համապատասխանում արդի պահանջներին: Բուհի շրջանավարտների զգալի մասը չի տիրապետում դաստիարակչական աշխատանքի տվյալ ուղղության հետ առնչվող գիտելիքներին և ունակություններին, ավելին՝ հետաքրքրություն չի դրսևորում դրանց հանդեպ: Իմ կարծիքով՝սովորողների հայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացնող ապագա ուսուցիչների նախապատրաստման խնդրում գլխավորը մանկավարժական հիմքի մշակումն է:

Սովորողների հայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացնող ապագա ուսուցիչների նախապատրաստումը կիրականացվի առավել արդյունավետ, եթե՝

1.սովորողների հայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացնող ապագա ուսուցիչների նախապատրաստումը դիտարկվի որպես մասնագիտական մանկավարժական նախապատրաստման համակրգի մաս, որպես բարդ ենթահամակարգ մի համակարգի, որի ամբողջականությունը ձեռք է բերվում նրա բաղադրատարրերի բարոյահոգեբանական, մեթոդաբանական, տեսական, մեթոդական, տեխնոլոգիական համադրմամբ ։

2. որպես նախապատրաստման նպատակ դիտվի սովորողների հայրենասիրական դաստիարակություն իրականացնող ապագա ուսուցիչների պատրաստության ձևավորումը, որը բնորոշվում է որպես բարդ անհատական կրթություն:

3. նախապատրաստման բովանդակությունն սահմանվի՝ հաշվի առնելով հայրենասիրություն .. հասկացության բովանդակությունը, ժամանակակից պայմաններում հայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացնող ապագա ուսուցիչների բարոյահոգեբանական և արդյունավետ գործնական պատրաստականության կողմերի ձևավորմանը՝ ակտիվ ուսումնաճանաչողական գործունեության մղող տարբեր խթանների համադրում, ուսումնաճանաչողական գործունեության կազմակերպման տարաբնույթ ձևերի օգտագործում պարապունքների ժամանակ հուզական մթնոլորտի ստեղծում, մանկավարժական փուլի տարբեր առարկաների փոխկապակցվածության ապահովում, ուսանողների ուսումնական գործունեության տարբեր տեսակների. Ուսումնաճանաչողական ուսումնագործնական և ինքնուրույն պրակտիկ գործունեություն. Մեր ուսումնասիրությունների արդյունքում փորձել եմ լուծել հետևյալ խնդիրները-

1. Հիմնավորել սովորողների դաստիարակությունն իրականացնող ապագա ուսուցիչների նախապատրաստման նկատմամբ ինտեգրատիվ – գործնական մոտեցումը՝ որպես հետազոտության մեթոդաբանական ռազմավարություն:

2. մշակել ժամանակակից պայմաններում սովորողների հայրենասիարական դաստիարակությունն իրականացնող ապագա ուսուցիչների նախապատրաստման

հայեցակարգի հիմնական դրույթները:
3.ներկայացնել սովորողների հայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացնող ապագա ուսուցիչների նախապտրաստման համակարգի հիմնավորումը և բացահայտել արդյունավետ գործունեության պայմանները :
4. Մշակել և տեսականորեն հիմնավորել հայրենասիրական դաստիարակություն իրականացնող ապագա ուսուցիչների նախապտրաստման գործընթացի կառուցվածքը ,բովանդակության մոդելը, բացահայտել օրինաչափությունները ու սկզբունքները : Մեր կողմից մշակվել են սովորողների հայրենասիրական դաստիարակություն իրականացնող ուսանողների նախապտրաստման
հայեցակարգային հիմքերը, որոնք ներառում են հետևյալ դրույթները Հայրենասիրությունը բարդ երևույթ է. Նրա էությունը կապվում է ոչ միայն առանձին քաղաքական կամ բարոյական սկզբունքի, այլև նրա առանձնահատկությունների ինտեգրատիվության հետ, ինչը թույլ է տալիս հայրենասիությունը դիտարկել որպես անձի սոցիալ- բարոյական ուղղվածության անբաժանելի մաս: Հայրենասիրության կառուցվածքում առանձնանում են մի քանի փոխկապակցված բաղադրատարրեր՝ մտավոր, պահնջմունքաշարժառիթային հուզակամյին և գործնական: Մեր երկրում տեղի ունեցող արմատական վերափոխումներն իրենց հետքն են թողնում հասարակության կյանքի տարբեր ոլորտների, այդ թվում՝ երիտասարդ սերնդի վրա , ինչը պայմանավորվում է ժամանակակից պայմաններում հայրենասիրության բովանդակության առանձնահատկությունների բացահայտման անհրաժեշտությունը: Ժամանակակից պայմաններում հայրենասիրության բովանդակության կարևոր առանձնահատկությունն է նրա միտվածությունը դեպի ապագան: Իր հայրենքիքին նվիված մարդն անմիջականորեն մասնակցում է նրա առջև ծառացած խնդիրների լուծմանը; Տնտեսության վերելքը ժողովրդավարական պետության կայացումը ուղղակիորեն կախված են հասարակության անդամի՝ իր հայրենասիրական պարտքի կատարումից, որն իրականացվում է ոչ միայն հերոսական արարքների միջոցով այլ նաև ամենօրյա գործերով: Դա պայմանավորվում է ժամանակակից հայրենասիրության ևս մեկ առանձնահատկությամբ. Իսկական հարենասիրությունն անանց բնույթ ունի և դասվում է համամարդկային արժեքների շարքը: Հայրենասիրական դաստիարակությունը մեր կողմից դիտվում է որպես դաստիարակների և սանների փոխգործակցության գործընթաց, որն ուղղված է հայրենասիրական զգացմունքների ձևավորմանը հայրենասիրական համոզմունքների և վարքագծի մշակմանը: Հայրենասիրական դաստիարակության նպատակն ու արդյունքը հայրենասիրության ձևավորումն ու զարգացումն է: Ընդ որում՝ էական է հասարակական փորձի փոխանցումը սերնդին՝ որպես անձնական ձեռքբերում, ինչն արտացոլում է դաստիարակության գործընթացի էությունը՝ արտաքինի, օբյեկտիվ փոխադրումը ներքին, սուբյեկտիվ աշխարհ: Հայրենասիրական դաստիարակությունն իրականացվում է դաստիարակչական աշխատանքի միյուս ուղությունների հետ միասին այն փոխկապակցված է քաղաքացիական դաստիարակության հետ, սակայն, մեր կարծիքով առավել նպատակահարմար է հայրենասրիական դաստիարակությունը դիտել ոչ թե որպես վերջինիս մաս այլ որպես դաստիարակչական աշխատանքի ինքնուրույն ուղղություն: Ապագա ուսուցիչների նախապատրաստման նպատակն է հանդիսանում սովորողների հայրենասիրական

դաստիարակության իրականացմանը ուսանողների պատրաստականության ձևավորումը , որը դրսևորվում է գործունեության տվյալ տեսակի նկատմամբ ունեցած ձգտմամբ և տվյալ գործունեության տիրապետմամբ: Պատրաստականությունը ներառում է երկու կողմ՝ բարոյահոգեբանական (բարոյահոգեբանական պատրաստվածություն)և արդյունավետ գործնական (տեսական և գործնական նախապատրաստվածություն):

Եզրակացություն

Նման ծրագրային մոտեցումները հնարավորություն կընձեռենայրենասիրական դաստիարակության աշխատանքի շնորհիվ ունենալու

1. Համընդհանրացման պայմաններում ՀՀ քաղաքացու ազգային դիմագծի, ինքնության, լեզվի, մշակույթի ու ավանդույթների պահպանումը,

2. Պետության պաշտպանունակության, ազգային անվտանգության և ռազմական հզորության ամրապնդում և զարգացում,

3.Հայրենիքի պաշտպանությանն անմիջականորեն մասնակցելու համար պատասխանատվության ձևավորում,

4.Ազգային արժանապատվության, իր ընտանիքի, ազգի և պետության համար հպարտության զգացում, ինչպես նաև իր սահմանադրական և քաղաքացիական պարտքը կատարելու պատրաստակամություն,

5. Աճող սերնդի հայրենասիրական դաստիարակության հիմնահարցը հրատապ է մարդկային հասարակության զարգացման բոլոր փուլերում: Ներկայումս , մեր հասարակության կյանքի բոլոր ոլորտներում արմատական վերափոխումների հետ կապված հիմնահարցը հատուկ նշանակություն է ձեռք բերում: Քաղաքականության տնտեսության, կրթության մեջ տեղի ունեցող փոփոխությունները պահանջում են <<հայրենասիրություն>> հասկացության էության և բովանդակության հատուկ վերլուծություն:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Խաչատրյան Ս, Պետրոսյան Ս., Արնաուդյան Ա., Զոհրաբյան Ա., Առաքելյան Մ., Խաչատրյան Հ., Վարելլա Գ.,«Հասարակագիտության ուսուցման արդի հիմնահարցեր. ձեռնարկ մանկավարժների համար» Երևան «Տիգրան Մեծ» 2005թ. 2. «Մխիթար Գոշ» ուսումնամեթոդական հոդվածների ժողովածու Վանաձոր 2014թ. 3. Վ.Ա.Մուրադյան «Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության հիմնական դրույթները հանրակրթական դպրոցում» ԳՊՄԻ 2010թ.